

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 1

10 Aralık 2015 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Taha ÖZHAN (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Cemalettin Kani TORUN (Bursa)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Hasan Basri KURT (Samsun)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayımız vardır.

Dışişleri Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı 2'nci Toplantısını açıyorum.

Malumunuz, bir önceki toplantımızda seçimimizi yapmıştık, bütün arkadaşlarımız neredeyse katılmışlardı. Şimdi, inşallah ilk toplantımızda dış politikanın oldukça yoğun bir şekilde gündemi işgal ettiği, daha da yoğun bir şekilde işgal edeceğini -en azından kısa vadede- tahmin ettiğimiz bir dönemde, Komisyonumuzun değerli üyeleriyle beraber bir taraftan yasama faaliyetine katkımızı sunmaya çalışırken diğer taraftan da bu Komisyonun inşallah bu çalkantılı dönemde olabilecek en pozitif şekilde aktif rol almasını ve bir aktöre geçmişte olduğu gibi dönüşmesine şimdiden, katkı vereceğiniz için teşekkür ediyorum. Sabırla ve uzun sürecek çalışma dönemlerinde de en verimli şekilde beraber olacağımızı ümit ederek toplantımızı başlatmak istiyorum.

Bugün 10 tane uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemin ilk sırasında Gürcistan ile imzalanan Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma bulunmaktadır.

Daha sonra, 2'nci sırada Amerika Birleşik Devletleri ile imzalanan Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Mutabakat Zaptı yer almaktadır.

3'üncü sırada Nijer Cumhuriyetiyle imzaladığımız Güvenlik İşbirliği Anlaşması'nı görüşeceğiz.

Gündemin 4'üncü sırasında Pakistan ile imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşma bulunmaktadır.

Gündemin 5'inci sırasında Kore ile imzalanan Serbest Ticaret Alanını Tesis Eden Çerçeve Anlaşması bulunmaktadır.

Gündemimizde 6'ncı sırada Gabon ile imzalanan Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması bulunmaktadır.

Gündemimizin 7'nci sırasında Somali ile imzalanan Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması yer almaktadır.

8'inci sırada Ruanda ile imzalanan Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Çerçeve Anlaşması bulunmaktadır.

Gündemimizin 9'uncu sırasında Romanya ile imzalanan Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması bulunmaktadır.

10'uncu sırada yer alansa Macaristan ile imzaladığımız Dostluk ve İşbirliği Anlaşması'nı görüşeceğiz.

Ben, bu noktada basın mensuplarımıza teşekkür ediyorum ve toplantımıza buradan devam etmek istiyorum.

Bugün, ayrıca AK PARTİ Karaman Milletvekili Sayın Recep Şeker Komisyonumuz üyeliğine seçilmiştir, kendisini tebrik ediyoruz.

II.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına ilişkin karar

BAŞKAN - Gündemde yer alan anlaşmaların görüşmelerine geçmeden önce İç Tüzük'ün 33'üncü maddesinde yer alan "Komisyon karar verirse, tam tutanak tutulur." hükmü gereği 26'nci Yasama Döneminde yapacağımız toplantılarda aksi bir yönde karar alınmadıkça tam tutanak tutulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bugün, malumunuz sayın milletvekilleri, toplantı saatinde de bir değişiklik oldu, onun da sebebini açıklamakta fayda var. Bildiğiniz gibi, Komisyonumuz tali komisyonlarla beraber insicam içerisinde çalışmaya gayret edecek, yasal zorunluluk da aynı şekilde. Sanayi Komisyonunun toplantı saatinde yaşanan değişiklikten dolayı biz de saati değiştirmek durumunda kaldık, yoksa normalde ilan ettiğimiz saat hepimizin takdir ettiği üzere farklıydı. Bundan dolayı, bu değişikliği size bildirmiş olayım.

Gündemin 1'inci maddesine geçiyoruz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/312)

BAŞKAN - (1/312) esas numaralı Tasarı, 19 Kasım 2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 4 Aralık 2015 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben, ilk sözü Dışişleri Bakanlığına vereceğim, yalnız ondan önce şu hatırlatmayı yapmayı görev biliyorum: Malumunuz, bir istisnai dönem yaşandı, 2 tane seçim ardi ardına yapıldı. Bu, Meclisin yasama faaliyetini geçtiğimiz yıllarda hiç olmadığı gibi bir yedi ay neredeyse inkitaya uğratmış oldu. Bundan dolayı, bu Komisyonunun gündemine gelecek çok sayıda, daha önce bu Komisyonunda müzakere edilmiş, görüşülmüş, muhalefet şerhleri konulmuş yani tam teşekküllü bir şekilde ele alınmış bir tekrar yük olacak. Benim bütün sayın milletvekillerinden ricam: Öncelikle bu yükü eritmek için belki biraz beklenenden daha fazla performans koymamız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

gerecek. Yani, tekrar etmekte fayda var, bunlar zaten hâlihazırda burada görüşülmüş şeyler ama bir yasal zorunluluk tekrar bize gelmek durumunda dolayısıyla öncelikle bunları eritmeye gayret edeceğiz. Ama, tabii, bu sırada yeniler de gelmeye devam edecek. Bugün görüşeceklerimiz geçen yasama dönemi bittikten sonra yani nisandan sonra gündeme gelmiş olan maddeler, o eskiler değil. Ama, önümüzdeki toplantılarda ağırlıklı olarak hâlihazırda burada görüşülmüş ama kadük veya hükümsüz dediğimiz noktaya gelmiş olan maddeler olacak. Bunun bilinciyle inşallah, bundan sonraki toplantılarımızda hem toplantı yönetimi anlamında hem de özellikle bu birikmiş şeyi hızlıca, ivedilikle eritme anlamında gereken özeni ben bütün arkadaşlarımızın göstereceğine inanıyorum.

İlk sözü Dışişleri Bakanlığında Sayın Büyükelçi Ali Kemal Aydın'a, Bakanlığımızın Müsteşar Yardımcısına veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; konuşmama başlamadan önce, 26'ncı Yasama Dönemi boyunca Dışişleri Komisyonumuzun verimli ve başarılı çalışmalar gerçekleştireceğine olan inancımı belirtir, hepimizi tebrik ederim.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız ile Gürcistan Enerji Bakanı Sayın Kaba Kaladze tarafından 9 Nisan 2015 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır. Anlaşmanın Gürcistan'daki onay süreci 31 Temmuz 2015 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır. Gürcistan ile enerji iş birliğimiz özellikle hidrolik alanında iş adamlarımızın Gürcistan'da yaptıkları yatırımlar ve elektrik iletim hatları projeleriyle her geçen gün gelişmektedir. Diğer yandan Gürcistan'da yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilerek ülkemize iletilecek elektriğin ülkemizin doğal gazla olan bağımlılığını kısmen de olsa azaltabilecek bir alternatif olabileceği de değerlendirilmektedir. Ülkemizin Gürcistan'a yönelik enerji stratejisi, Gürcistan'ın hidrokarbon alanındaki güvenli enerji güzergâhı konumunu korumak ve sahip olduğu hidro kaynaklarının Türk enerji piyasasına entegrasyonunu sağlamaktır. Söz konusu anlaşmanın iki ülke arasında elektrik enerjisi alanında mevcut iş birliğinin derinleştirilmesine, Kafkasya bölgesinde elektrik entegrasyonuna katkı sağlamasına inanılmaktadır. Anlaşmayla ayrıca Gürcistan'ın ülkemize olan elektrik borcunun önümüzdeki yirmi yıl içerisinde kapatılması amacıyla 1 milyar kilovatsaat elektriğin Gürcistan'dan ülkemize aktarılması hususunda da mutabık kalınmıştır. Söz konusu borcun geri ödenmesine ilişkin ayrıntıları içerecek ayrı bir protokolün de imzalanması kararlaştırılmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Evet, ben de teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Şimdi de sözü Enerji Bakanlığının temsilcisine vermek istiyorum.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DİAB GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ MURAT KARAPINAR – Sayın milletvekillerim, Sayın Büyükelçimizin izah ettiği anlaşmanın ana başlıklarını tarafınıza açıklamak isterim.

Anlaşma esas itibarıyla üç ana hususu kapsamaktadır. Bunun bir tanesi ve en önemli kanaatimizce Gürcistan'daki hidro potansiyelinin, su potansiyelinin kullanılarak hem oradaki Türk yatırımcıları tarafından faaliyete geçirilmesi ve burada üretilen elektriğin Türkiye'ye iletilmesi amacıyla Gürcistan'ın elektrik üretim planlamasına ilişkin ortak bir çalışma yapılması. Bunun da çok temel bir mantığı var, mantığı şudur: Gürcistan'ın kendi elektrik iç piyasası son derece dar olduğu için buna mukabil elektrik, hidro potansiyeli özellikle son derece yüksek olduğu için en büyük pazar Türkiye pazarı olarak yanı başında durmakta, ayrıca Avrupa'ya iletme noktasında da bu enerji ana güzergâhı ve zorunlu güzergâhı Türkiye olarak görülmektedir.

Sayın Büyükelçimizin arz ettiği üzere esasında toplam 5 bin megavatlık bir üretilen hidro potansiyelinden bahsediliyor Gürcistan için. Toplam olarak da 25 bin megavatlık bir hidro potansiyeli ama bunu çevresel kaygılarla çok önemli bir kısmı üretime dönüştürülmeyecek. Bu hidro potansiyelin Türkiye'ye kazandırılarak hem Gürcistan Türkiye arasındaki enerji işbirliğinin gelişmesine hem de gerçekten kısmen de olsa doğal gazda yerine ikame edilerek Türkiye'nin doğal gazla bağımlılığını bir miktar daha azaltabilme hedeflenmektedir. Buradaki temel kaygı şudur: Eğer biz kendi pazarımızı, daha doğrusu Gürcistan pazarını Türkiye'yle entegre edeceksek oradaki yatırımların mutlaka bizim kendi enerji piyasamıza uygun olarak şekillenmesi konusunda bir plan yapmamız gerekiyor. Aksi takdirde orada yapılan yatırımların tek ana ihracat pazarı olarak Türkiye görünmesi itibarıyla Türkiye üzerine bizim kendi enerji projeksiyonlarımızla uyuşmayacak şekilde enerji yatırımlarının ve iletim yatırımlarının sürekli olarak gündeme gelmesi söz konusu oluyor.

Bu çerçevede bu anlaşmanın ikinci önemli ayağı, orada üretilen elektriğin Türkiye sistemine entegre edilmesi. Gürcistan'la Türkiye arasındaki elektrik iletim hatları ve bu elektrik iletim hatlarına üretim kapasitesindeki artışla beraber yeni iletim hatlarının kazandırılmasına yönelik olarak yine ortak bir çalışma grubunun ihdas edilerek esasında bizim sistem operatörü olan TEİAŞ tarafından bu planlamanın yapılarak üretimle eş zamanlı olarak hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu anlaşmanın üçüncü konusu: Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrası Türkiye'nin Azerbaycan, Gürcistan, Arnavutluk ve diğer komşu ülkelere yardım babında yapmış olduğu elektrik transferi karşılığında Gürcistan'ın Türkiye'ye bir miktar elektrik borcu hasıl olmuştu, bu 1990 ve 1996 yılları arasında gerçekleşen bu elektrik mübadelesi 1996 yılından sonra akamete uğramış, 2001 yılından sonra da Gürcistan tarafından bizim onlara gönderdiğimiz elektrik karşısında bir elektrik alınamaması durumu hasıl olmuştur. Uzun süre çeşitli sebeplerle Gürcistan bu borcun teyit edilmesi yönünde çok soru işaretleri olduğunu söyleyerek borcu teyit etmemiştir Türkiye'ye karşı. Buna mukabil bizim çalışmalarımız sonucunda uzlaştığımız nokta toplam olarak -yaklaşık olarak söyleyeyim- 1,5 milyar kilovatsaat bir enerjinin Türkiye'ye aktarılması gerektiği, ki o zaman koyulan katsayılarla yani tabiri caizse zaman maliyetiyle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

birlikte Türkiye'ye aktarılması gereken elektrik borcu. Bize Gürcistan'dan alacağız net elektrik borcu ise 741 milyon kilovatsaat, yaptığımız müzakereler sonucunda toplam 1 milyar kilovatsaat enerjinin Türkiye'ye gene -ayni olarak nakdi olarak değil- daha önceki yıllarda yapıldığı gibi aynı olarak Türkiye'ye ödenmesine ilişkin bir protokol imzalanması konusunda mutabakata varılmıştır. Burada şu hususun altını çizmek isterim. Bu borç konusundaki müzakereleri yaparken tabii Gürcistan kendi elektrik ve enerji piyasasına ilişkin hususları da göz önünde bulundurduk. Her ne kadar çok ciddi miktarda hidro potansiyeli olmasına rağmen Gürcistan'daki elektrik üretim kapasitesi hâlen son derece sınırlıdır. Kendi iç piyasasına dahi karşılamayacak durumdadır, o kadar ki bu yıl -2015 için söylüyorum- kasım ve mart aylarında Türkiye'den Gürcistan'a yönelik bir elektrik ihracatı, baz yük olarak elektrik ihtiyacı noktasında tekrar ülkemize başvurmuştur. Dolayısıyla Gürcistan'ın kendi enerji piyasasını bozmayacak, bizim de alacağımız elektriğin tahsilatı yönünde böyle yeniden bir yapılanma yoluna gidilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Ben Enerji Bakanlığı temsilcisine teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz almak isteyen sayın vekillerimiz varsa kendilerine söz vermek isterim.

Buyurun.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Sayın Başkan, değerli vekiller; bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum ilk toplantımız olması açısından Komisyon maddelerini görüşmek üzere.

Türkiye'nin enerji tedarikini çeşitlendirmesi açısından bu tür anlaşmaların ben olumlu olduğu kanaatindeyim. Sayın Başkan, sadece bunu ifade etmek istedim, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Küçükcan, teşekkür ederim.

Sayın Pir, buyurun.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bu toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Şimdi, ben tabii ki bir şey sormak istiyorum. Türkiye'de bu HES'ler tartışma konusu iken biz Gürcistan'a da aynı şekilde HES'leri yapmaya kalkışıyoruz. Burada hem Sayın Büyükelçi hem Bakanlıktan gelen beyefendi dediler ki: “Doğal gaz bağımlılığında bir miktar azalma olacak.” Bu “bir miktar” ne kadardır, biz ne kadar bir miktar karşısında gidip -bizim bırakın Karadeniz'i ve diğer yerlerimizi- elin ülkesini tahrip edeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Hükümet temsilcilerinden cevap vermek isteyen varsa, bilgilendirmek isteyen varsa buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DİAB GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ MURAT KARAPINAR –

Efendim, tabii ki dolayısıyla Türkiye'nin Gürcistan'daki nihai yatırım kararlarına doğrudan müdahale edilmesi söz konusu olmamakla beraber eğer biz bu planlamayı yapmazsak hâlihazırda zaten özellikle Hintli ve Çinli yatırımcılar bölgede çok yoğun bir şekilde faaliyet gösteriyor ve bizim dâhil olmasak bile örneğin sınırimıza çok yakın 450 megavat gücünde bir hidro potansiyelini zaten harekete geçirerek orada üretilen elektriğin Türkiye'ye sevki noktasında bir faaliyet içerisindedir. Bizim en nihayetinde burada yapmaya çalıştığımız sayın milletvekilim, kendi ihtiyaçlarımız doğrultusunda aynı zamanda Gürcistan'da ekstra kapasite yaratılmaksızın -çünkü orada yaratılacak her kapasite aynı zamanda bize, dahası kendi iç piyasamıza zarar verebilecek mahiyete dönüşebilir özellikle iletim hatlarının kapasitesi itibarıyla- bunu bir plan dâhilinde sevk ve idare edebilmek. Tabiiyle Gürcistan'daki HES'lerin hangi koşullarda, hangi mevzuat çerçevesinde, hangi çevre kaygılarıyla yapılıp yapılamayacağı Gürcistan'ın takdirindedir, bizim bu anlaşmamızda buna yönelik herhangi bir hüküm bulunmamaktadır ancak bizim bu anlaşmayla en temel de ulaşmak istediğimiz husus Gürcistan'da gereksiz yatırımların önlenmesi, Türk piyasasının gereksiz yere bozulmasının önüne geçilmesi ve orada tabiiyle yatırım yapılacaksa bunların Türk firmaları, Türk yatırımcıları tarafından yapılması.

Arz ettiğim üzere, 5 bin megavat fiilen üretilebilir HES kapasitesine sahip Gürcistan. Esas itibarıyla potansiyel olarak baktığımızda ise 25 bin megavatlık bir hidro potansiyelinden bahsediyoruz. Dolayısıyla çevresel kaygılarla zaten Gürcistan'ın 25 bin megavatlık hidro potansiyelinin 5 bin megavatlık kısmını harekete geçirme konusunda bir stratejisi mevcuttur. Bu strateji çerçevesinde bizim onlara 5 binin ötesine veya altına geçme yönünde herhangi bir şekilde bir telkinimiz bulunmamaktadır.

Doğal gaz bağımlılığına gelince sayın milletvekilim, 5 bin megavat hidro potansiyeli Gürcistan'ın yağış rejimini de dikkate aldığımız zaman Türkiye hidro ortalamasının üzerinde bir üretim kapasitesine sahiptir. Dolayısıyla 5 bin megavatlık bir hidro potansiyeli takriben 3 bin megavatlık bir doğal gaz santralinde kullanılacak enerji üretebilecek kabiliyete sahiptir. Bu doğal gaz fiyatları itibarıyla sürekli değişkenlik göstermekle beraber, Türkiye'deki toplam kurulu güç itibarıyla baktığımızda -Sayın Büyükelçimin de benim de arz ettiğim üzere- tabii ki, derde derman olmamakla beraber en azından kısmen de olsa özellikle bizim o bölgelerimiz için enerji arz güvenliği açısından önemli sayılabilecek bir gücü teşkil etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Karapınar, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Erdem.

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, ülkemizin alternatif enerji kaynaklarıyla buluşması adına bu ve benzeri anlaşmalar elbette önem arz etmektedir. Özellikle son dönemde yaşadığımız uluslararası kriz bağlamında Türkiye'nin karşı karşıya bırakılmaya çalışıldığı enerji krizini çözümlenme adına alternatif enerji kaynaklarını tartışmak, konuşmak ve çeşitlendirmek yararlı olacaktır. Fakat burada merak ettiğimiz bir iki hususu gündeme getirmek isteriz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

Sayın Ziya Pir'in HES'ler hususundaki hassasiyetine katılmakla beraber, "Bu bölgedeki enerji ihtiyacının bir bölümünü karşılayacak." dediniz, en azından bölgedeki şehirler bazında bunu kastettiniz. Ne kadarlık bir ihtiyacı karşılayacak ve bunun kapsamı nedir? Ayrıca, elbette Gürcistan'daki HES'ler Gürcistan'ın temel mevzuatlarına dayalı olarak değerlendirilmeli ama toplam çevre duyarlılığı açısından da baktığımızda, bu -hani derler ya, bir deyim vardır, "astarı yüzünden pahalı" diye- gerçekçi bir anlaşma mıdır? Bizim Gürcistan'la aramızdaki elektrik borçlandırılması ya da Gürcistan'ın elektrik borcuna müteakiben bu anlaşma -sizin görüşünüzü merak ederek soruyorum- bu anlamda astarı yüzünden pahalı bir uygulama mıdır, yoksa gerçekten de alternatif bir enerji kaynağı olarak görebileceğimiz bir çözüm arayışı mıdır? Bunu cevaplıyorsanız çok seviniriz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim.

Gürcistan bölgenin en zengin ve geniş su kaynaklarına sahip ülkesi. Şu andaki elektrik üretiminin yüzde 85'ini de hidro kaynaklardan sağlıyor. Şu ana kadar 40 HES projesi Gürcü makamları tarafından geliştirilmiş ve uluslararası alanda bunların duyurusu da yapılmıştır ve bunların 18'ine Türk firmaları da ilgi göstermiş fakat daha sonra 9'unu iade etmişlerdir. Şu ana kadar Türk şirketlerinin Gürcistan'da 2 HES projesi tamamladıklarını biliyoruz ve önümüzdeki dönem için de yine bir şirketimizin 51 megavat kapasiteli bir HES inşası konusunda...

EREN ERDEM (İstanbul) – 51 mi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – ...Gürcistan Enerji Bakanlığıyla -51, evet- bir protokol imzaladığını da biliyoruz.

Öte yandan, tabii, şirketlerimiz sadece HES yatırımında bulunmuyor. Yine, büyük bir enerji şirketimiz 230 megavat kapasiteli bir doğal gaz çevrim santralini Gürcistan'da, Azerbaycan sınırına yakın bir bölgede inşa etmiş ve faaliyete geçirmiştir ki, bu, Gürcistan'ın hâlâ kurulu gücünün yüzde 8'ine tekabül ediyor, tüketimlerinin de yüzde 15'ini karşılıyor.

Biraz önce de belirtildiği gibi, sonuç olarak bu Gürcistan Hükümetinin aldığı bir karar. Tabii ki, yine, Gürcistan'ın Avrupa Birliğiyle uyum çabalarını biliyoruz. Orada da çevre konularına gerekli duyarlılığın en üst düzeyde gösterildiğinden de haberdarız.

Bizim şirketlerimiz ilgi duymadıkları takdirde, bu HES projeleri belki başka ülkelerin firmaları tarafından hayata geçirilirse ülkemiz için de belki daha olumsuz sonuçlar doğuracak şekilde de gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla sınır bölgesinde, malumunuz, her iki ülkeden de geçen nehirler, ırmaklar var. Dolayısıyla şirketlerimizin oralarda bu işleri yüklenmesi o bakımdan ülkemizin de menfaatine olacaktır diye değerlendiriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Sayın Başkan, söz talebi vardı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özsoy.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, dünyada birçok yerde alternatif enerji olarak aslında hidroelektrik santraller değil başka çalışmalar yapılırken Gürcistan-Türkiye sınırında böyle yoğunlaşmış bir hidroelektrik üretim, dağıtım ağı olduğunu görüyoruz.

Benim sorum, yoğunlukla da böyle bölgelere bakarken... "Enterkonneksiyon" kavramı çok fazla geçiyor orada birbiriyle bağlantılı bir şekilde, burada belli ki bir havza oluşuyor, güçlü bir havza oluşuyor. Ben, tabii, bütün bu teknik jargonun ötesinde şunu merak ediyorum: Özellikle Doğu Karadeniz Bölgesi'nde biliyorsunuz tartışmalı olan HES'ler çok fazla olmuştu. Dolayısıyla bu anlaşmanın, bu tür çalışmaların ileride Doğu Karadeniz'de zaten tartışmalı olan HES'lerin yapımı konusunda teşvik edici bir sonucu olacak mı? Bunu söylerken ülkenin genel anlamda enerji ihtiyaçlarını tabii ki düşünmek lazım, ancak biliyorsunuz, özellikle HES'lerin olduğu yerlerde yerelde insanların ne düşündüğü de bu konuda son derece önemli. Yereldeki insanlarla, birimlerle, kurumlarla bu konuda herhangi bir istişare olmuş mu? Çünkü orada oluşabilecek bütün bu çalışmalardan en fazla yereldeki halk etkilenecek. Hele hele HES'ler bu kadar tartışmalıyken bizim HES'ler ne olacak bu geniş havza içerisinde? O konuda biraz bilgilendirme rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aytekin, hoş geldiniz.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SEFA SADIK AYTEKİN – Sayın Başkan, öncelikle, özürlerimin kabulünü diliyorum. Sayın Bakanla İran doğal gaz arzı noktasında yaptığımız toplantı uzadı için Sayın Genel Müdürümüz başladı toplantıya, çok özür dilerim.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SEFA SADIK AYTEKİN – Öncelikle, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın vekilimizin sorusu tabii oldukça önemli. Biz, bölgesel havza çalışması yaparken tabii Gürcistan'dan alacağımız hidro santral kökenli enerji miktarıyla Doğu Karadeniz Bölgemizin de biraz rahatlatılmasını öngörüyoruz. Bilakis, sorduğunuz soruyla Türkiye'deki HES yatırımlarının artışı değil, biraz yavaşlatılması sonucunu alacağımızı düşünüyoruz. Çevre etkileri noktasında biz Bakanlık olarak tabii bu HES yatırımlarını, kendi kaynaklarımızın maksimize edilmesini destekliyoruz ama tabii çevresel bazı faktörler de var, bunların kötü kullanımları da var. Bizim bu Gürcistan'la geliştirdiğimiz ve daha da ilerleteceğimiz enerji işbirliğiyle bölgedeki, Türkiye tarafındaki HES yatırımlarının biraz daha fren etkisi oluşturacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlandığını görüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ ALANINDA İŞ BİRLİĞİNE DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 9 Nisan 2015 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarının tümü kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/312) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Rize Milletvekili Hasan Karal ve Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir önergemiz.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa, sayın milletvekilleri 11 Aralık 2015 Cuma günü saat beşe kadar muhalefet şerhlerini Komisyon bürosuna teslim edebilirler.

Bu aşamada Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı temsilcilerine, hem Karapınar'a hem Aytekin'e teşekkür ediyoruz. Sağ olun, var olun.

Gündemin 2'nci maddesine geçiyoruz.

2.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyula Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310)*

BAŞKAN - (1/310) esas numaralı tasarı 19 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş ve 4 Aralık 2015 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sözü ben yine öncelikle Sayın Büyükelçiye, Sayın Aydın'a vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Amerika Birleşik Devletleri'nde 18 Mart 2010 tarihinde kabul edilen Yabancı Hesapların Vergi Uyumunu Yasası Amerikan vatandaşlarının yurt dışındaki hesaplarında beyan dışı bıraktıkları gelirlerinin tespiti amacıyla Amerika Birleşik Devletlerinde yerleşik olmayan finansal kuruluşlara yükümlülükler getirmiş, uymayanlara yaptırımlar öngörmüştür. Buna göre, yaptırımların devreye girmemesi için ya konuyla ilgili bir hükümetler arası model anlaşma akdedilmesi ya da doğrudan yabancı finansal kuruluşların münferiden Amerikan Gelir İdaresiyle birer anlaşma yapmaları ve Amerikan vatandaşlarına ait hesaplar hakkında Amerikan Gelir İdaresiyle bilgi paylaşmaları gerekmektedir.

Hükümetler arası anlaşma taslağına ilişkin müzakereleri Maliye Bakanlığımız ile Amerikan Gelir İdaresi yürütmüştür. Anlaşma taslağına dair çalışmalara Bakanlığımız, Dışişleri Bakanlığı, Eylül 2012'den itibaren müdahil olmuştur. Özellikle taslak anlaşmanın sadece Türkiye'den Amerika'ya değil, aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri'nden de Türkiye'ye bilgi aktarımına imkân vermesi konularında Maliye Bakanlığımıza görüşmelerde, müzakerelerde gerekli destek sağlanmıştır.

Varılan mutabakat neticesinde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyula Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması 29 Temmuz 2015 tarihinde Gelir İdaresi Başkanımız ile Ankara'daki Amerikan Büyükelçisi tarafından imzalanmıştır.

Anlaşmaya ek mutabakat zaptının 2'nci maddesi uyarınca, Anlaşmanın 30 Eylül 2015 tarihinde yürürlüğe girmesi amacıyla ülkemizin gerekli ilk onay sürecini tamamlaması ve Amerikan tarafına bu hususta bildirimde bulunması öngörülmekteydi. 7 Haziran seçimlerini takiben, ülkemizde genel seçimlerin yenilenmesi kararı alınması dolayısıyla bu bildirim 30 Eylül 2015 tarihinden önce yapılamayacağı Amerikan hazinesine diplomatik yollarla bildirilmişti. Amerika Birleşik Devletleri hazinesinin söz konusu gecikmeye rağmen Türk finansal kuruluşlarına uygulamaya devam etmesi için Türkiye'nin söz konusu bildirim anlaşmanın 10'uncu maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca önümüzdeki yılın eylül ayına yani 30 Eylül 2016 tarihinden önceye kadar süre tanınmış ve bu tarihten önce gönderilmesi gerekmektedir.

Anlaşmada Amerikan tarafı için bir iç onay süreci öngörülmemiştir.

Anlaşma, ülkemizin yürürlük için gerekli iç işlemlerini tekemmül ettirdiğini Amerika Birleşik Devletleri tarafına yazılı olarak bildirdiği tarihte yürürlüğe girecektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Gelir İdaresi Başkanlığından temsilci beyefendiye söz vermek isterim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ATUĞ - Sayın Başkanım, Komisyonumuz değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Büyükelçimizin de söylediği gibi Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Olan Bilgi Değişim Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması 29 Temmuz 2015 tarihinde Ankara'da imzalanmıştı.

Anlaşma esas itibarıyla finansal kuruluşlarda tutulan diğer ülke kişilerine ait finansal hesap bilgilerinin karşılıklı olarak yıllık bazda otomatik olarak değiştirilmesini öngörmektedir. Anlaşma yürürlüğe girdikten sonra ilk bilgi değişimi 30 Eylül 2016 tarihine kadar yapılacaktır. Bu tarihte değişime tabi tutulacak bilgilerse 2014 ve 2015 yılının finansal bilgileri olacaktır. 2016 ve sonraki yıllara ilişkin bilgiler ile ilgili yılı takip eden yılın dokuzuncu ayının sonuna kadar karşılıklı olarak değişime tabi tutulacaktır.

Türk finansal kuruluşlarının elinde bulunan ABD'lilere ait finansal hesap bilgileri öncelikle Gelir İdaresi Başkanlığına bildirilecek olup, Gelir İdaresi Başkanlığı topladığı bir önceki yıla ait bilgileriye 30 Eylül tarihine kadar Amerika Birleşik Devletleri yetkili makamına iletacaktır.

Bildirilmesi gereken bilgiler oluşturan "FATCA" şeması formatı kullanılarak değişime tabi tutulacaktır. Söz konusu formatta bilgiler şifrelenerek gizlilik esasıyla gönderilecektir.

Türkiye ile ABD arasında imzalanan bu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi konusunda önemli bir adım atılmış olacaktır. Esasen 19/12/1997 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye ve ABD Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması talep üzerine bilgi değişimine imkân vermekte ve şu anda da yapılmaktadır. Bu yapılan anlaşmayla bundan sonra bu bilgiler otomatik olarak değiştirilecektir. Diğer taraftan G-20 çalışmaları kapsamında Türkiye'nin 2018 yılından itibaren, uluslararası iş birliği kapsamında, otomatik bilgi değişiminde bulunacağı taahhüdü de bulunmaktadır. Bu, 2018'den sonra Türkiye çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması yapmış olduğu bütün ülkelerle bilgi değişimini otomatik olarak yapacaktır. Bu anlamda "FATCA" kapsamında yapılacak otomatik bilgi değişimi Türkiye için şu anda bir ilk deneyim olacaktır.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen sayın vekillerimiz varsa söz vermek isterim.

Buyurun Sayın Yılmaz

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) - Öncelikle teşekkür ediyorum, sağ olun.

İki soru var: Birincisi, Amerika Birleşik Devletleri'nin bu öneriyi getirmesinin şahıs bazında bir önceliği var mıydı, yoksa standart vergi formatında hazırlanan bir belge mi?

İkincisi, bu ilk defa bizimle mi yapıyor yoksa başka ülkelerle de bunun bir örneği var mıdır?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ATUĞ - Sayın Vekilim, bu, kişi bazında değil. Amerika Birleşik Devletleri'nin çıkarmış olduğu bu yasayla bütün kendi mukimlerini kapsayacak şekilde yaptı. Şu anda, 8 Aralık 2015 tarihi itibarıyla Amerika Birleşik Devletleri toplam 79 ülkeyle anlaşacağını beyan etmiş. Bunlardan 33'üyle şu anda anlaşmayı imzalamış, diğerleriyle de özde anlaşacağını ifade etmiş, anlaşma süreçleri devam ediyor.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) - Bu ülkeler terörle ilgili... Daha çok bu bölgelerle mi yapıyor yoksa Batı'yla mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ATUĞ - Hayır, bütün ülkelerle efendim. Bunun içinde İngiltere var, Japonya var, Fransa var bütün ülkeler var.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) - Tamam anladım.

BAŞKAN – Söz almak isteyen?

Sayın Şeker buyurun.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

Tasarıya imza atmaya ümit ediyorum, hayırlara sebep olmasını diliyorum Rabb'imden.

Bu yasanın amacında Amerika'da yaşayan Türk vatandaşlarının Türkiye'deki mülkleri kapsamı dâhilinde mi, yoksa sadece Amerikan vatandaşlarının Türkiye'deki mülklerini mi kapsıyor? Aynı şekilde, bizde yaşayan Amerikalıların oradaki mülklerini de kapsayan bir yasa mıdır, onu merak ettim.

Teşekkür ediyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ATUĞ – Sayın Vekilim, bu anlaşma mülklerle ilgili herhangi bir hüküm getirmiyor. Gelir ve kurumlar vergisi açısından elde edilen kazançlara yönelik bir anlaşma, iki ülke vatandaşları açısından da.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Özür dilerim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şeker.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Sormak istediğim, bizde yaşayan Amerikalıların mülkiyetleri mi, yoksa Amerika'da yaşayan Türklerin... Daha doğrusu gelirleri kapsamında bahsediyorum, mülkten kastım gelir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa : 7

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ATUĞ – Sayın Vekilim, vergilendirmede Amerika Birleşik Devletleri ile bizim aramızda Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması var. Bu anlaşmanın verdiği yetkiye göre, eğer bir kişi Amerikan vatandaşı dahi olsa Türkiye mukimiyse bunun vergilendirilme yetkisi Türkiye'ye ait, eğer Türk vatandaşı ise mukim olduğu ülke Amerika Birleşik Devletleri'ye onun vergilendirilme yetkisi de yine Amerika Birleşik Devletleri'ne ait.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Bu soruyu sormamdaki asıl amaç şuydu: Avrupa'daki bazı Türk vatandaşlarının şikâyetleri dolayısıyla, mesela Hollanda devletinde yaşayan Türk vatandaşlarının buradaki bazı mülklerinin incelenmesi veya gelirlerinin incelenmesi sebebiyle orada birtakım maddi yükümlülükler altına girmesinden dolayı sıkıntılar yaşadıklarını iletmışlerdi. Bu kapsamla bağlantısı var mıdır, asıl sorunun altındaki amaç buydu.

Teşekkür ediyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ATUĞ – Doğrudur Sayın Vekilim. Türk vatandaşı eğer Hollanda'da mukimse dünya üzerinde elde etmiş olduğu bütün kazançlarına ilişkin beyannamesini Hollanda'da vermek zorunda. Eğer bir Hollandalı veya başka bir ülke vatandaşı da Türkiye'de mukimse -yani, mukimlikten kastımız, anlaşmalarda bu, genelde bir takvim yılı içerisinde yüz seksen üç günden fazla o ülkede yaşıyorsanız o ülkenin mukimisiniz ve o ülkenin vergilendirme hakkı vardır- o kişinin bütün dünya üzerindeki gelirlerini Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması kapsamında belirlenen hususlar doğrultusunda Türkiye'de vermesi gerekiyor. Dediğiniz olay doğrudur, diğer vergilendirme yetkisi Hollanda'nın olduğu için Hollanda onlardan Türkiye'deki kazançlarını da beyan etmesini istiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunmak istiyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ARASINDA GENİŞLETİLMİŞ BİLGİ DEĞİŞİMİ YOLUYLA ULUSLARARASI VERGİ UYUMUNUN ARTIRILMASI ANLAŞMASI VE EKİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 29 Temmuz 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyula Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması" ve eki "Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi de tasarının tümünü oylarınıza sunmak istiyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine, sözcülerimizle ilgili bir önergemiz var.

Önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/310) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın komisyon raporu hakkında Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Karaman Milletvekili Recep Şeker, İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan ve Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhini koymak isteyen sayın milletvekillerimiz 11 Aralık 2015 Cuma günü saat beşe kadar muhalefet şerhlerini Komisyon büromuza iletebilirler.

Gelir idaresi Başkanlığından gelen beyefendiye teşekkür ediyoruz, sağ olun, var olun.

Gündemin 3'üncü maddesine geçiyoruz.

3.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316)*

BAŞKAN – (1/316) esas numaralı Tasarı 19 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş, 4 Aralık 2015 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben yine bu aşamada sözü Dışişleri Bakanlığından Büyükelçi Sayın Aydın'a vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Aydın.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, ülkemizin Afrika'ya açılım politikası çerçevesinde son yıllarda çok sayıda Afrika ülkesinde büyükelçilik açtığımız malumunuzdur ve bu ülkelerle ilişkilerimizin hukuki altyapısını tamamlamak için de çeşitli alanlarda anlaşmalar akdetme yönünde çalışmalar yürüttüğümüz yine malumunuzdur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

Ülkemiz ile Nijer arasında güvenlik alanındaki ilk anlaşma bugün burada görüşülen Güvenlik İş Birliği Anlaşması'dır, bunun yanı sıra Polis Eğitimi İş Birliği Protokolü de imzalanmıştır. Güvenlik İş Birliği Anlaşması ile Polis Eğitimi İş Birliği Anlaşması 11 Mart 2014 tarihinde bakanlar düzeyinde Ankara'da imzalanmış olup Güvenlik İş Birliği Anlaşması Nijer tarafından onaylanmıştır. Polis Eğitimi İş Birliği Protokolü çerçevesinde de Nijer Emniyet teşkilatı personeline ülkemizde ya da Nijer'de eğitim kursları verilmesi öngörülmektedir.

Güvenlik İş Birliği Anlaşması esas olarak, terör, terörizmin finansmanı ve organize suçlarla mücadele başta olmak üzere, kara para aklama, siber suçlar, kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı dâhil olmak üzere sınırı aşan örgütlü suçlar, uyuşturucuların psikotrop maddeler ve bunların imalinde kullanılan ara kimyasallarının yasa dışı üretimi ve kaçakçılığı, insan ticareti ve göçmen kaçakçılığı, silah, mühimmat, patlayıcı, nükleer, biyolojik, kimyasal, radyoaktif ve toksik maddelerin yasa dışı ticareti, para, pasaport, vize ve diğer her türlü resmî evrakta sahtecilik alanlarında iki ülke arasında iş birliğini öngörmektedir. Sonuç olarak, imzalanan Güvenlik İş Birliği Anlaşması'yla ülkemiz ve Nijer Cumhuriyeti arasında yürütülmekte olan bu alandaki iş birliği faaliyetlerinin daha da pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – İçişleri Bakanlığı temsilcimizi de dinleyelim.

Buyurun Sayın Müsteşarım.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; sizleri Bakanlığımız ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Büyükelçimiz zaten güzelce özetledi konuyu. Nijer'le ilk defa bir Güvenlik İş Birliği Anlaşması yapıyoruz. Bildiğiniz gibi, günümüzde terörizm örgütlü suçların bir tezahürü, bunda aynı zamanda örgütlü suçlarda çok önemli bir yer tutan uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele de var. Bunlarla bizlerin tek başına mücadele etmesi mümkün değil, uluslararası birtakım anlaşmalar yapıyor ve sizlerin takdirine arz ediyoruz. Bu da bu minvalde gerçekleştirilen bir anlaşma. Biz önemli olduğunu düşündük Bakanlığımızca. Ayrıca, Hükümetin bir politikası olarak, Afrika'ya açılma kapılarından bir tanesi olarak da değerlendiriliyor bu anlaşma. Sizler de takdir buyurur ve kabul ederseniz inşallah yürürlüğe girecek efendim.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

Bu aşamada söz almak isteyen sayın vekillerimiz varsa söz vermek isterim.

Siz önce istemiştiniz, buyurun.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Terör örgütü dediğimizde ya da terör dediğimizde buradaki tanımlamayı nasıl yapıyoruz? Kimi, hangi örgütleri ne şekilde terör örgütü olarak kabul ettiğimiz konusunda da Nijer'le ortak bir tanımlama yapılacak mı? Bazen belirli yardım kuruluşları belirli ülkelerde terör örgütü olarak uluslararası sistemde tanımlanabiliyor ya da böyle bir kategorizasyon yapılmak istenebiliyor. Bu manada bu tanımlama nedir, içerik olarak bir şey var mı, nasıl oluyor, onu merak ettim.

Teşekkür ederim.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Bu anlaşmada buna dair herhangi bir hüküm yok ama takdir ettiğiniz gibi, terör örgütü olarak nitelenebilmesi için ya kendi ülkemizin içerisinde yetkili makamlarca ve Adalet teşkilatı tarafından verilmesi gereken kararlar var veya uluslararası alanda uluslararası devletlerin bir araya geldikleri örgütler içerisinde -kelimeleri iyi seçmeye gayret ediyorum huzurunuzda- bu örgütler tarafından verilmiş olan birtakım kararlar varsa o kararlara uyma mecburiyeti dolayısıyla birtakım kuruluşlar terör örgütü olarak nitelenmekte, biz de bunlara uymak durumundayız ama bu anlaşmada spesifik olarak öyle bir hüküm yok efendim.

BAŞKAN – Sayın Özdağ, buyurun.

ÜMİT ÖZDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli üyeler; tabii, ülke güvenliğini sınırınızdan başlayarak sağlamaya çalışmanız boş bir çaba. Bu anlamda, Türkiye'nin güvenliğini Afrika'dan ve Nijer'den başlayarak sağlama girişimi doğrusu olumlu bir yaklaşım. Bu tür anlaşmalar muhakkak ki Türkiye'nin güvenliğine katkıda bulunacaktır.

Özellikle, uyuşturucu kaçakçılığının altını çizerek üzerinde durdunuz. Bunun nedeni ne? Yani, Nijer kaynaklı Türkiye'ye uyuşturucu girişinde önemli bir tespit var mı devletin elinde?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, müsaade eder mi siniz?

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Efendim, bu konuda şu ana kadar ciddi bir yakalama yok. Sadece 2 kişi var Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı tarafından -tarihi Ağustos 2013 yanlısı hatırlamıyorsam ama 2013'tü- orada yakalanmış ve sınır dışı edilmişler Van'dan. Bunun dışında Nijer'le ciddi bir problemimiz yok ama Afrika'ya Açılım Stratejisi diye bir strateji var. Bizim, Afrika'da yapmış olduğumuz, Afrika'daki ülkelerle yapmış olduğumuz anlaşmalar aynı zamanda eğitim iş birliği anlaşmaları da oluyor. Böylece birbirimizi daha iyi tanıyoruz ve daha sonradan ola ki meydana gelebilecek birtakım problemler veya yasa dışı göçmenler çok önem taşıyor, böyle bir şey olduğunda da bir irtibat noktası oluyor, daha önceden de bir tanışma vesilesi oluyor bunlar. Bunları bu şekilde değerlendirmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Torun, buyurun.

CEMALETTİN KANI TORUN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arkadaşlar, Nijer Batı Afrika'da, bir tarafı Nijerya, bir tarafı Mali'yle çevrili, denize açılımı olmayan bir ülke. Bunu özellikle belirttim. Nijerya'nın kuzeyinde biliyorsunuz Boko Haram örgütü faaliyet gösteriyor, Mali'de de El Kaide Mağrip faaliyet gösteriyor. Geçenlerde çok yakında da, Bamako'da bir otel baskını oldu ve Nijer içinde de bunların faaliyetleri var ve bu açılardan Nijer'in güvenliği aslında, Sayın Özdağ'ın dediği gibi, bizi de doğrudan ilgilendiriyor. Ayrıca, Nijer bir tarafıyla da Libya'yla komşu olduğu için ve bugünlerde de özellikle IŞİD'in Sirt'e de konuşlanmaya başladığına dair istihbaratlar geldiğine göre bu konu daha da önem arz etmektedir. Bu açılardan değerli Bakanlığımızı bu tür anlaşmalara önyak olduğu için tebrik ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Gördüğüm kadarıyla başka söz almak isteyen vekilimiz yok.

Bu aşamada tasarının tümü üzerine görüşmelerin tamamlandığını söylemek durumundayız.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE NİJER CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GÜVENLİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 11 Mart 2014 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi de tasarının tümünü oylarınıza sunmak istiyorum: Tasarının tümünü kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine, özel sözcüleri tayin edeceğiz, onunla ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/316) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon raporu hakkında Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Adana Milletvekili Talip Küçükcan, Karaman Milletvekili Recep Şeker ve Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti'nin özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine, aynı şekilde, Komisyon raporumuza muhalefet şerhi koymak isteyen sayın üyelerimiz varsa 11 Aralık 2015 Cuma günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyon büromuza iletmeleri gerekmektedir.

Ben bu aşamada İçişleri Bakanlığı temsilci mize teşekkür ediyorum; sağ olun, teşekkür ederiz.

Gündemin 4'üncü maddesine geçiyoruz.

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298)

BAŞKAN - (1/298) esas numaralı Tasarımız 3 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş, 4 Aralık 2015 tarihindeyse Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben, yine, bu aşamada sözü tekrar Sayın Büyükelçimiz Aydın'a vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri; ülkemiz ile Pakistan arasındaki ekonomik alandaki kurucu anlaşmalar arasında yer alan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunma Anlaşması 1995 tarihinde imzalanmıştır. 2 ülkenin yatırım ilişkilerin güçlendiren ve teşvik eden bu anlaşmanın günün şartlarına uyarlanması ihtiyacının ortaya çıkması üzerine 2012 yılında yeni bir Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması imzalanmıştır. Hâlen Meclisimizdeki onay sürecine devam eden 2012 tarihli anlaşmada yer alan hukuki boşluğun doldurulması amacıyla 2 ülke arasında 2015 yılı yani bu yılın şubat ayında yine Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya ilişkin bir protokol imzalanmıştır. Bu protokolün amacı anlaşmanın 13'üncü maddesinde değişiklik yapmaktır. Bu değişiklikle, 2012'de imzalanan anlaşmanın 1995 yılında imzalanan anlaşmanın yerini alması temin edilmektedir. Ayrıca, bu protokolün yürürlüğe girmesini müteakip tahkime sunulacak uyuşmazlıkların mevcut 2012 anlaşması hükümlerine göre çözümleneceğine vurgu yapılmış olacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

Öte yandan, söz konusu protokol, 2 ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin temelini oluşturan 2012 tarihli Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunma Anlaşması'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil etmektedir. Bu itibarla, anılan protokolün 2012 tarihli YKTK anlaşması komisyonlarına sunulduktan sonra bu anlaşmayla birlikte ileriki bir tarihte ele alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi de, Ekonomi Bakanlığımızdan Dilemre'yi dinleyelim isterseniz.

Buyurun.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ HÜSNÜ DİLEMRE – Teşekkür ederim efendim.

Efendim, şu anda sunulan protokol yeni imzalanmış olan, 2012 yılında İslamabad'ta imzalanmış olan yeni YKTK ile bir önceki 1997 yılında yürürlüğe girmiş olan YKTK arasında bir bütünlük oluşturuyor. Dolayısıyla, eğer uygun görürseniz bugün gündemde yer alan bu protokolün daha sonraya ertelenerek Komisyonunuza 2012 itibarıyla imzalanan anlaşmayla birlikte sunulmasında yarar görüyoruz. Bu çerçevede takdir Sayın Komisyonunuzundur.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sizin de buyurduğunuz gibi, bu üzerinde değişiklik yapılan anlaşmanın Komisyonumuza sevkinden sonra bu protokolün görüşülmesini oylarınıza sunmak istiyorum bu aşamada: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin 5'inci maddesine geçiyoruz.

5.- *Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/303)*

BAŞKAN – (1/303) esas numaralı Tasarı, 3 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş, 4 Aralık 2015 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben yine sözü Sayın Büyükelçi Aydın'a veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, ülkemizin Avrupa Birliğiyle mevcut gümrük birliği çerçevesinde Avrupa Birliğinin ortak ticaret politikalarıyla uyum yükümlülüğü olduğu malumunuzdur. Ülkemiz bu çerçevede Avrupa Birliğinin üçüncü ülkelerle akdettiği serbest ticaret anlaşmalarından doğrudan etkilenmektedir. Bu kapsamda Türkiye, gümrük birliğinin düzgün işleyişini sağlamak ve firmalarımıza ihracat ve ithalatları için tercihli pazar imkânı sağlamak amacıyla Avrupa Birliğinin serbest ticaret anlaşması imzaladığı veya imzalamayı öngördüğü ülkelerle benzer anlaşmalar akdetmeye gayret göstermektedir. Bu anlayış doğrultusunda bugüne kadar 23 ülkeyle serbest ticaret anlaşması imzalanmıştır. İç onay süreçleri devam eden Faroe Adaları, Kosova, Lübnan, Moldova ve Singapur ile anlaşması askıya alınan Suriye dışındaki 17 ülkeyle serbest ticaret anlaşmalarımız yürürlüktedir ve uygulanmaktadır. Bu anlayış doğrultusunda, Avrupa Birliği ile Güney Kore arasında Ekim 2010'da bir serbest ticaret anlaşması imzalanması üzerine, ülkemiz ile Güney Kore arasında bu anlaşmanın müzakereleri de aynı yıl Mart ayında başlatılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti arasında serbest ticaret alanı tesis eden çerçeve anlaşma ile mal ticareti anlaşması 1 Ağustos 2012 tarihinde Ankara'da imzalanmış ve 1 Mayıs 2013'te yürürlüğe girmiştir. Çerçeve anlaşma kapsamında başlatılan hizmet ticareti anlaşması ve yatırım anlaşması ise 26 Şubat 2015 tarihinde imzalanmıştır. Güney Kore açısından her iki anlaşma da Meclis onayından geçmiş olup sırasıyla Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanmalarını takiben iç hukuk onay süreçleri tamamlanmış olacaktır. Bu itibarla, ülkemiz açısından da bugün görüşmekte olduğumuz yatırım anlaşmasının iç onay sürecinin zamanlıca tekemmül ettirilerek anlaşmanın yürürlüğe girmesi önem arz etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ekonomi Bakanlığımızdan Sayın Dilemre, buyurun.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ HÜSNÜ DİLEMRE – Teşekkür ediyorum.

Bugün sunulan, Türkiye ile Güney Kore arasındaki yatırım anlaşması iki ülke arasındaki yatırım ortamının daha da iyileştirilmesi ve karşılıklı pazara giriş imkânlarının geliştirilmesini öngören hukuki bir altyapıyı tesis etmektedir. 4 Haziran 1994 tarihinden itibaren yürürlükte bulunan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (YKTK) -her iki ülke arasında olan- bu anlaşmayla yürürlükten kaldırılacaktır.

Kısaca anlaşmanın içeriği hakkında bilgi vermek isterim. Yatırım anlaşmasında YKTK Anlaşması'ndan farklı olarak yatırımcılara ve yatırımlara yönelik millî muamele ve en çok gözetilen ulus ilkelerinin yatırımların faaliyette buldukları döneme ek olarak kuruluş aşamasında da uygulanacağı taahhüt altına alınmaktadır. Bu kapsamda, her iki ülke yatırımlarının kuruluş öncesi ve kuruluş sonrası aşamalarına ilişkin olarak sınırlama veya istisna teşkil eden uygulamaları yatırım anlaşmasının ekini oluşturan taahhüt listelerinde de düzenlenmiştir.

İkinci bir husus: Yatırımların faaliyetleri kapsamında yerli girdi kullanılması, yerli girdi kullanımına öncelik verilmesi, ihracat yapılması, sadece ev sahibi ülkeden dış pazara satış yapılması gibi daha önce Dünya Ticaret Örgütü kapsamında da kabul edilen kısıtlamaların her iki ülke tarafından da uygulanmayacağı yatırım anlaşması kapsamında taahhüt altına alınmış bulunmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

Bir önemli husus, üçüncü husus: Kısa vadeli, spekülatif portföy yatırımları anlaşma kapsamının dışında bırakılmış ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ile uyumlu olacak şekilde anlaşma, doğrudan, sadece yabancı yatırımlarla sınırlanmıştır.

Genellikle, kamuoyunun çok fazla ilgilendiği şey, uyumsuzlukların çözümü konusuydu. Anlaşmada yatırımcılarla ev sahibi devlet arasında çıkması muhtemel yatırım uyumsuzluklarının çözümü kapsamında yatırımcının seçimine bağlı olarak uyumsuzlukların yerel mahkemelere veya uluslararası tahkim mahkemelerine sunulması da mümkündür. Bu çerçevede, ülkemizin Uluslararası Tahkim Merkezi'ne sunulabilecek uyumsuzluklara ilişkin daha önce koymuş olduğu rezervler bu anlaşma kapsamında da korunmuştur.

Bir dördüncü önemli husus: Tarafların çevre, sağlık, güvenlik gibi alanlarda yatırımlara ilişkin düzenleme yapma ve politika belirleme yetkisini sınırlamayacak şekilde ayrımcı olmayan yasal tedbirler almasına, uygulamasına olanak sağlanmaktadır.

Bu düzenlemeler ışığında daha istikrarlı ve öngörülebilir bir yatırım ortamının teminini öngören yatırım anlaşmasıyla birlikte iki ülke arasında sermaye akışında önemli ölçüde artış gerçekleştirilmesini bekliyoruz.

Ayrıca, yatırım alanlarında STA kapsamına dâhil edilmesiyle iki ülke arasındaki dış ticaret açığının dengeli bir yapıya kavuşturulması, iş adamları arasındaki iş birliği imkânlarının güçlendirilmesi, yaratılan güvenli iş ve yatırım ortamı sayesinde karşılıklı ticaretin ve yatırımların artırılması, bu sayede ülkemizin önemli kazanımlar elde etmesi de beklenmektedir.

Eğer müsaade ederseniz... 2002'den itibaren Güney Kore menşeli Türkiye'deki yatırımlar 2015 Eylül ayı itibarıyla 600 milyon dolara ulaşmıştır Sayın Başkanım. Şirketler sayısı açısından 30 Eylül 2015 tarihi itibarıyla ülkemizde 275 adet Güney Kore sermayesine sahip şirket faaliyet göstermektedir. Son olarak da ticaret rakamları açısından, geçen yıl Türkiye'nin Güney Kore'ye ihracatı 470 milyon dolardı, ithalatımız 7,5 milyar dolar seviyesindeydi. Son 10 aylık rakamlara baktığımızda -elimizde 10 aylık rakamlar var- 2014'te 359, yaklaşık 360 milyon dolar ihracatımız vardı ilk 10 ayda, bu sene 448 milyon dolar; 6 milyar dolar ithalatımız vardı, bu sene yine 6 milyar dolar civarında ithalatımız var.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen sayın vekillerimiz varsa...

Sayın Öztürk Yılmaz, buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Teşekkür ediyorum.

AB'nin üçüncü ülkelerle yaptığı serbest ticaret anlaşmalarında bize pek sormuyorlardı o dönemde, bu süreçte artık bir değişiklik oldu mu yani bize bir şey soruyorlar mı özellikle tekstin müzakere edilmesi aşamasında?

Teşekkür ediyorum.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ HÜSNÜ DİLEMRE – Efendim, Avrupa Birliğiyle mayıs ayı itibarıyla yeni bir süreç başladı, gümrük birliğinin güncellenmesi süreci. Gümrük birliğinin uygulanma sürecinde, Türkiye'nin bu süreçte en önemli kazanımlarından biri, bundan böyle ortak ticaret politikasını ilgilendiren konularda Avrupa Birliğiyle bir işbirliği mekanizmasının kurulması, bunun bir zorunlu, yazılı hüküm hâline gelmesi.

Bu çerçevede bir diğer sorunumuz da karar mercilerine, karar komitelerinin toplantılarına katılmıyor olmamızdı, bunlar da artık Türkiye için, özellikle gümrük birliğine girdiğimiz dönemdeki komitelere katılmamız konusu müzakereye açılmak üzere, bir yıl içerisinde müzakereye açılacak.

Bir de bütün bunların yanında, Sayın Bakanımız kamuoyuna açıklamışlardı, bilgi, hizmetler, tarım ve kamu alımları konusunda da yeni bir müzakere süreci başlıyor. Bunu bir paket olarak Avrupa Birliğiyle müzakereye başlayacağız. Bir yıl süre içerisinde, 2016'nın son çeyreğinde başlama imkânı yüksek çünkü malumunuz, eylül kararlarından sonra Avrupa Birliği'nin bunu Parlamentosuna götürmesi gerekiyor, Parlamentodan geçtikten sonra biz de bu müzakere sürecine başlayacağız.

Net olarak sorunuzun cevabı: Şu ana kadar böyle bir şeyi yapmıyordu, olmuyordu ama 2016 itibarıyla bunun yapılmasına olanak sağlayacak bir müzakereye başlıyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Pir.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben 90'lı yıllarda, gümrük birliğine girmeden önce bir çalışma yapmıştım, o konuyu birazcık biliyorum. Ama onları bir kenara bırakarak Kore'yle ilgili bir şeyler sormak istiyorum. Hükümetimiz ne dedi? "Biz yeni teknolojiler konusunda atağa geçeceğiz, Türkiye'de de yeni teknolojilerin üretilmesi gerekiyor." Bence de çok doğru bir şeydir, bunun olması gerekiyor fakat burada biz yüksek, yeni teknolojilerin öncülerinden olan Güney Kore'yle bir anlaşma yapıyoruz. Güney Kore'yle bizim dış ticaret açığımız bellidir, 5 milyar civarındadır, 2012 rakamları bende var, 2011 var; hep böyle 4-5 milyar civarında, herhâlde aynı şekilde devam ediyor. Biz bu anlaşmayla Türkiye'den Kore'ye neyi ihraç edebileceğiz ki dış ticaret açığını biraz kapatabilelim?

İkincisi: Biz Güney Kore'den yüksek teknolojileri ithal edeceğiz muhtemelen; muhtemelen değil, öyle yani Güney Kore'nin o konularda ürünleri var ve biz onları ithal ederek içerideki üretimi, içerideki teknolojik gelişimi bana göre engelliyoruz. Dolayısıyla, Hükümetin söylemiyle burada yapılanlar bir çelişki değil midir? İçerideki üreticileri biz bu anlaşmayla ne kadar engelliyoruz acaba? Bunun da bir araştırılması gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Dilemre...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ HÜSNÜ DİLEMRE – Efendim, üç başlıkta arz etmeye çalışayım.

Birincisi: İthalat artışıyla ilgili olarak son iki yıldır özellikle, hem teknoloji ürünlerinde hem de diğer ürünlerde Dünya Ticaret Örgütü rakamlarına bakıldığında Türkiye çok ciddi korunma önlemleri alıyor. En son biz cep telefonlarında bir soruşturma açtık. Bundan önce birçok ürünüme baktığımızda aslında birçok uluslararası mükellefiyetimizin esnekliğini de zorlayacak şekilde hem antidamping hem de koruma önlemleri sübvansiyonları karşıtı koruma önlemleri almaya başladık, alıyoruz. Dolayısıyla bunlar hâlâ serbest ticaret anlaşması çerçevesinde... Ki bu serbest ticaret anlaşmasında özel olarak sektörel bazla herhangi bir şekilde anlaşmadan kaynaklanan bir zararın ortaya çıkması durumunda her iki tarafın da önlem almasına cevaz verecek hükümler de var, birinci konu bu.

İkincisi, ne ihrac edeceğimiz konusunda, bu, aslında yatırımların karşılıklı olarak gelişmesiyle de bağlantılı bir husus. Biz, bu anlaşma imzalandıktan sonra Güney Kore'yle hem akademik hem de özel sektörler düzeyinde bu anlaşmayı imzalayan bakanlarla birlikte Türkiye ve Güney Kore'nin ihracat potansiyelleri, karşılıklı olarak nasıl yararlanılabilir konusunda düzenli toplantılar yapıldı, bakanlar düzeyinde de toplantılar yapıldı. Burada ortaya çıkan Türkiye'nin anlaşmayı geliştirmek için tarım ürünlerinde adım atabileceği, işlenmiş tarım ürünleri konusunda adımlar atabileceği. Biz anlaşmayı daha da ileriye götürmek için bu konuda bir çalışma yürütüyoruz Güney Kore'yle.

Bir de ihracat konusuna bakıldığında, Güney Kore ihracatımıza, genellikle antibiyotikler dâhil olmaz üzere ilaç ürünlerini görüyoruz. Çinko cevherleri, konsantreleri gibi metal ihracatımız var, aynı zamanda demir ve kara yolları taşıtları için yedek parça ihracatımızın ağırlıklı olduğunu görüyoruz. Bugün size arz ettiğimiz yatırımlarla ilgili anlaşmanın karşılıklı olarak sağlayacağı olanak hem buradaki Güney Kore yatırımlarının hem de bizim orada özellikle bu tarım ürünleri dâhil olmak üzere, işlenmiş tarım ürünleri dâhil olmak üzere yapacağımız ihracatımıza yol açacak birliklikleri, özel sektörümüzün birlikliklerini ortaya çıkaracağını düşünüyoruz.

Yatırım anlaşması müzakeresi yapılırken, özellikle yatırımcılara kapalı olduğunu da tespit etmiştik Güney Kore piyasasının. Bu anlaşmanın sonrasında burada ciddi bir ilerleme kaydettiklerini, yatırımlar açısından, yabancı yatırım, yani Türkiye'den yatırım alma açısından da açılıma gittiklerini tespit ediyoruz.

Bunları arz etmek istedim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Büyükelçi.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Bir iki hususu belirtmek istiyorum. Bizim Gümrük Birliği, dolayısıyla Avrupa Birliğinin ortak gümrük tarifesini uyguladığımızı hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla Güney Kore'nin Avrupa Birliğiyle Serbest Ticaret Anlaşması imzalamasından sonra otomatik olarak Avrupa Birliğinin Güney Kore, Güney Kore'nin de Avrupa Birliğine uyguladığı gümrük tarifelerini üstlenmiştik. Dolayısıyla imzaladığımız serbest ticaret anlaşması mevcut durumdan ülkemizin avantajına, ülkemizin lehine anlaşmayla Avrupa Birliğinin Güney Kore'den sağladığı avantajları alabilmektir.

Şunu söylemeye çalışıyorum: Yani Serbest Ticaret Anlaşması imzalamamış olsaydık Güney Kore'yle Güney Kore Avrupa Birliğine sattığı ürünleri otomatik olarak Türkiye pazarına da satabiliyor çünkü gümrüklerde biliyorsunuz herhangi bir kontrol yok, Avrupa Birliğine giren mallar otomatikman Türkiye'ye de girebiliyor. Bu, diğer ülkelerle de geçerli. Hatta bu yüzden bazı ülkeler Meksika, Güney Afrika gibi –ilk aklıma gelenler- Türkiye'yle maalesef yıllardır Serbest Ticaret Anlaşması imzalamaya yanaşmıyorlar, Avrupa Birliğiyle Serbest Ticaret Anlaşması imzaladıkları hâlde.

Bugün konuştuğumuz anlaşma, özellikle yatırımlarla ilgili. Yine malumunuz Güney Kore son yıllarda yurt dışına yüklü miktarlarda doğrudan yatırım yapan bir ülke. Bizdeki rakamlara göre yurt dışında toplam yaptığı yatırım miktarı 370 milyar dolarlar düzeyinde. Sadece 2014 yılında 35 milyar dolarlık yurt dışı doğrudan yatırımı var. Türkiye'de ise toplam 550 milyon dolar bir yatırımı var. Avrupa ülkelerinde yine çok miktarda Güney Kore yatırımı olduğunu biliyoruz. Bu yatırım anlaşmasıyla esas hedeflenen olabildiğince yüksek teknoloji ve katma değerli ürünlerin, ürün yatırımlarının ülkemize de gelmesini sağlamak.

Arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Tasarının üzerine yaptığımız görüşmeler bu aşamada tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunmak istiyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KORE CUMHURİYETİ ARASINDA SERBEST TİCARET ALANI TESİS EDEN ÇERÇEVE ANLAŞMA KAPSAMINDA YATIRIM ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 26 Şubat 2015 tarihinde Seul'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışışleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

Tasarının tümünü şimdi oylarınıza sunmak istiyorum: Tasarının tümünü kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Şimdi, sözcülerle ilgili önergeyi okutalım:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/303) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Rize Milletvekili Hasan Karal ve Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde diğer maddelerde olduğu gibi Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen sayın vekillerimiz, sayın üyelerimiz varsa 11 Aralık 2015 günü saat 5'e kadar muhalefet şerhlerini Komisyon sekreteryasına iletmeleri gerekmektedir. Bu aşamada Ekonomi Bakanlığı temsilcisi Sayın Dilemre'ye ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN - Gündemin 6'ncı maddesine geçiyoruz.

6.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/304)*

BAŞKAN - 1/304 esas numaralı tasarı 3 Kasım tarihinde Medisimize sunulmuş ve 4 Aralık 2015 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Yine, tekrar sözü Dışışleri Bakanlığı temsilcimiz, Büyükelçi Sayın Aydın'a vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, biraz önce Nijer'le imzaladığımız güvenlik iş birliği anlaşması çerçevesinde söylediğim gibi, ülkemizin Afrika'ya açılım politikası çerçevesinde Afrika ülkeleriyle değişik alanlarda ilişkileri hukuki çerçevesini tamamlayacak anlaşmalar akdetmeye çalışıyoruz. Bu bağlamda Gabon'la da Gabon Cumhurbaşkanının 11-13 Mayıs tarihlerinde ülkemize yaptığı ziyaret sırasında bir dizi anlaşma imzalanmıştı, bunlardan bir tanesi de Savunma Sanayisi İşbirliği Anlaşması'ydı. Bahse konu anlaşmayı ülkemiz adına Sayın Millî Savunma Bakanımız İsmet Yılmaz, Gabon adına ise Dışışleri Bakanı Issoze Ngondet imzaladılar. Gabon tarafındaki onay işlemlerinin de dün itibarıyla devam ettiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması'nın imzalanmasıyla savunma sanayisi iş birliği faaliyetlerinin hukuki bir temelde yürütülmesi, savunma sanayisi alanındaki ihtiyaçların ortak üretimi, sektördeki ürünlerin üretimi konusunda teknoloji transferi, ihtiyaç duyulan savunma sanayisi ürünlerinin karşılıklı tedariki, müşterek üretilecek savunma sanayi ürünlerinin üçüncü ülkelere satışı ve Türk savunma sanayisi ürünlerine pazar yaratılması açısından önemli fırsatlar sunabileceği değerlendirilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Millî Savunma Bakanlığı temsilcisi Sayın Hâkim Albay İhsan Bülbül'ü dinleyelim.

Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ADLİ İŞLER YARDIMCISI HÂKİM ALBAY İHSAN BÜLBÜL - Sayın Başkanım, değerli üyeler; öncelikle

yeni göreviniz ve yeni yasama döneminin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ADLİ İŞLER YARDIMCISI HÂKİM ALBAY İHSAN BÜLBÜL - Biz de Dışışleri Bakanlığının görüşlerine iştirak ediyoruz, katılıyoruz. Afrika'ya açılım politikası çerçevesinde yapılacak ikili savunma iş birliği ilişkilerinde bir hukuki temel oluşturmak, üretim, teknoloji transferi ve karşılıklı tedarik ile üretilecek ürünlerin diğer üçüncü ülkelere pazarlanmasında bir ön adım olacağı gerekçesiyle imzalanmış bir anlaşmadır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, teşekkür ediyorum.

Bu aşamada söz almak isteyen vekillerimiz varsa...

Buyurun Sayın Torun.

CEMALETTİN KANI TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Gabon, bildiğiniz gibi eski bir Fransız sömürgesidir ve diğer Fransız sömürgeleri gibi Fransa'nın her konuda, ekonomik konuda, savunma sanayisinin diğer alanlarında çok ciddi bir hâkimiyeti vardır. O açıdan özellikle eski Fransızların vaziyet ettiği eski bölgelerde bu tür anlaşmaların imzalanması Türkiye'ye oralarda yeni pazarlar açılması açısından ve Fransız etkisinin kırılması açısından önemlidir. Bu açıdan bu anlaşmayı destekliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yılmaz...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

Tabii, Afrika'ya açılım planı çerçevesinde bu tür anlaşmaların yapılmasını biz de destekliyoruz. Onun için hep "evet" oyu kullanıyoruz bugünkü oturumda.

Yalnız, tabii, bizim özellikle ihraç etmek istediğimiz bir şey var mı? Mesela Gabon, Somali, Ruanda, hep Afrika ülkeleriyle alakalı yani bunlarla başka ne tür bir anlaşma yapabiliriz? Çünkü savunma sanayisi altyapısı çok yok bu ülkelerde. Bizim özel, hakikaten satmak istediğimiz savunma sanayisi alanında bir şeyler var mı, bir altyapı var mı, onu merak ettim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim.

Afrika ülkelerinde güvenlik, sınırların korunması alanlarında büyük ihtiyaçlar olduğunu biliyoruz. Potansiyel olarak savunma sanayimiz bakımından bu ülkelerin birer pazar oluşturabileceklerini de öngörüyoruz. Bu yönde bazı çalışmalar da yapılmaktadır.

Finansman konusunda zorluklar olduğunu söyleyebilirim. Malumunuz, Eximbank kredileri askerî ve savunma sanayisi ürünlerini kapsamaktadır. Afrika ülkelerinin de bu alanda bazı finansman sıkıntıları mevcuttur. Buna rağmen yine Afrika ülkeleri kendi ulusal güvenliklerini ve savunma kapasitelerini geliştirebilmek için kendi kaynaklarıyla dışarıdan, üçüncü ülkelerden savunma sanayisi ürünleri ithal etmektedirler.

Türkiye olarak savunma sanayisi alanında Afrika'ya ihracatımızın nasıl artırılacağı konusunda, özellikle finansman alanında ne tür yöntemler geliştirilebileceği noktasında da bazı düşünceler mevcut. Önümüzdeki dönemde bunların netlik kazanmasını da bekliyoruz.

Tabii, Gabon küçük bir ülke, 1,8 milyon nüfusu var fakat yine 5 bin kişilik bir ordusu, 2 bin kişilik muhafız alayı var. Aynı zamanda petrol gelirleri dolayısıyla da Afrika'nın kişi başına geliri en yüksek ülkelerinden biri, 20 bin dolar civarında. Gerçi son bir-bir buçuk yıldır petrol fiyatlarındaki düşüş dolayısıyla ekonomik sıkıntıları da var.

Yine, Gabon'la ilerletmeye çalıştığımız, kurduğumuz yakın siyasi ilişkiler var. Cumhurbaşkanı düzeyinde son yıllarda gerçekleştirilen ziyaretlerimiz söz konusu. Bütün bunları değerlendirdiğimizde ve ayrıca 2010 yılında Hükümetinizin kabul ettiği Afrika Stratejik Belgesi'nde savunma sanayisi alanında da Afrika ülkeleriyle ilişkilerin geliştirilmesi yönündeki hüküm doğrultusunda Afrika ülkeleriyle bu alanda da anlaşmaları uygun fırsatlarda akdetmeye çalışıyoruz ziyaretler sırasında. Yani "Özellikle ve öncelikle bu alanda anlaşma yapıyoruz." demek doğru değil. Bu da -Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması- ilişkilerimizin hukuki çerçevesinin tamamlanması anlamında Afrika ülkeleriyle imzaladığımız anlaşmalardan biri.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Pir.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, tabii ki biraz önce Nijer'de olduğu gibi Gabon'da da biz -keşke- bu ilk ilişkilerin silah sanayisiyle değil de daha çok böyle, kültürel, eğitim, sanat o alanlarda olmasını arzu ederdik fakat...

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Belki vardır.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Belki de vardır, ben bilmiyorum, evet. Yanlışsam düzeltin beni lütfen, belki de vardır.

Şimdi, ben Gabon'u göz önüne getiriyorum ve biz Gabon'a savunma sanayisi ürünleri yani silah satıyoruz. Şimdi, Gabon niçin kullanabilecek bu silahı? Diyelim ki güneydoğusundan Boko Haram gibi terör örgütleri gelecek, onlara karşı kullanabilir ama aynı zamanda biliyoruz ki Gabon'un kuzeyinde Tuareg halkı yaşamaktadır yani Gabon'un kendi halkı.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Mali'de Tuaregler galiba.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Orada da var, kuzeyinde var. Bunlara karşı da -kendi halkına karşı- Gabon'da hükümet -yani merkezî hükümet- silahlar kullanmıştır. Biz kendi halkına karşı bu silahların kullanılmayacağını nasıl garanti edebiliriz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Biraz önce de belirttiğim gibi sadece imzaladığımız anlaşma bu değil. Örneğin bu son ziyarette beş anlaşma imzalandı. Onları da kısaca söylersek, Resmî Pasaport Amirlerine Vize Muafiyeti Anlaşması, Bilişim Anlaşması, Kültür Anlaşması, Güvenlik Anlaşması ve Savunma Sanayi Anlaşması.

Gabon şu anda Afrika'da son yıllarda giderek sayısı artan seçimlerin düzenli olarak yapıldığı, demokrasinin işletildiği ülkelerden biri. O konuda da bir sıkıntı görünmüyor ve Gabon'da şu anda bu anlamda herhangi bir iç karışıklık da söz konusu değil. Önümüzdeki yıl cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılacak. Şu ana kadar oradan gelen bilgiler de seçim kampanyasının Afrika ölçülerinde eşit rekabet şartlarında sürdürüldüğü yönündedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu aşamada tasarının tümü üzerinde görüşmelerin tamamlandığını görüyorum.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunmak istiyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GABON CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 12 Mayıs 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili öneriyi okutuyorum:

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanlığına,

(1/304) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Karaman Milletvekili Recep Şeker, İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan ve Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin 7'nci maddesine geçiyoruz.

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/307)

BAŞKAN - (1/307) esas numaralı tasarı 3 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş ve 4 Aralık 2015 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben tekrar sözü Dışişleri Bakanlığından Sayın Büyükelçiye veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, ülkemiz ile Somali arasındaki ilişkilerin geçmişi Osmanlı İmparatorluğu dönemine uzanmaktadır. 2011 yılında ülkede yaşanan büyük kuraklık felaketine uluslararası toplumun dikkatini çekmek ve Somali halkıyla dayanışmamızı göstermek amacıyla Sayın Cumhurbaşkanımızın Başbakan olduğu dönemde gerçekleştirdikleri ziyaret ülkemiz ile Somali arasındaki ilişkilerde bir dönüm noktası olmuştur.

Söz konusu tarihten bu yana ülkemiz, Somali'ye yönelik olarak kapsayıcı ve çok boyutlu bir politika uygulamaktadır. Bu bağlamda, Somali'nin uluslararası topluma sağlıklı bir şekilde entegrasyonu, ülkede ihtiyaç duyulan acil insani ihtiyaçların imkânlar ölçüsünde karşılanması, orta ve uzun vadeli kalkınma projelerinin hayata geçirilmesi, siyasi uzlaşma sürecinin desteklenmesi ve güvenlik güçlerinin eğitim ve donatısıyla ülkedeki güvenlik ortamının iyileştirilmesine yönelik çabalar sayılabilir.

Son yıllarda Somali'ye yaptığımız resmî ve gayriresmî yardımların toplamı 400 milyon doları geçmiştir. Bu yardımlar, Somali hariç, diğer Sahra Altı Afrika ülkelerine yapılan toplam yardımlarla hemen hemen aynı düzeydedir. Bu noktada, bu 400 milyon doların önemli bir kısmının da Türk halkının doğrudan bağış yaparak topladığı para olduğunu belirtmem gerekir.

Bu kapsamlı politikasıyla Türkiye, uluslararası toplumda Somali konusunda söz ve etkinlik sahibi ülkeler arasında yer almıştır. Bu minvalde, 2010 ve 2012 yılında Somali konulu iki uluslararası konferansa ev sahipliği yaptık ve diğer ülkelerde düzenlenen aynı amaçlı konferans ve toplantılara da üst düzey katılım sağladık.

Ayrıca, Somali konusunda uluslararası toplumla iş birliğimizi geliştirerek sürdürüyoruz. Bu bağlamda, Somali'de kalıcı bir devlet yapılanması, barış ve istikrarın tesisini amaçlayan girişimlere de destek sağlıyoruz. Bu çerçevede, 50 ülke ve 10 kuruluşun katılımıyla Somali Yüksek Düzeyli Ortaklık Forumu'nun altıncı toplantısı Sayın Cumhurbaşkanımız, Somali Cumhurbaşkanı ve BM Genel Sekreterinin eş başkanlıklarında 23-24 Şubat 2016 tarihlerinde -önümüzdeki yıl şubat ayında- İstanbul'da düzenlenecektir. Bakan düzeyindeki bu toplantı 2016 yılında Somali'de seçimlerin yapılacağı, Anayasa'nın gözden geçirileceği ve federe birimlerin ihdası sürecinin tamamlanacağı bir dönemde gerçekleştirilecek olması dolayısıyla da ayrıca önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, ikili ilişkilerimizin her alanda gelişmesine de önem atfediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın geçtiğimiz ocak ayındaki Somali ziyaretleri de Somali'ye yönelik üstlendiğimiz taahhütlerin devam edeceğini bir kez daha teyit etmiştir. İlişkilerimizi zindelemede temelini oluşturacak anlaşmaların imza ve onay süreçleri mümkün olduğunca hızlı bir şekilde tamamlanmaya çalışılmaktadır.

Bu çerçevede, Somali'yle son yıllarda diğer alanların yanı sıra savunma alanında da yedi belge imzaladığımızı da belirtmek isterim. Bu anlaşmalardan birisi olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması, Başbakan Yardımcımız Sayın Numan Kurtulmuş'un Sayın Cumhurbaşkanımıza refakaten 25 Ocak 2015 tarihinde Somali'yi ziyaretleri sırasında imzalanmıştır. Anlaşmanın Somali tarafındaki onay süreci de devam etmektedir. Bu anlaşmayla, savunma sanayi iş birliği faaliyetlerinin hukuki temellerinin oluşturulması, bu alandaki ihtiyaçlarının ortak üretim ve üçüncü ülkelere satışı, Somali tarafına teknoloji transferi, ihtiyaç duyulan savunma sanayi ürünlerinin karşılıklı temini ve ülkemizce

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

üretilen savunma sanayi ürünlerine pazar imkânı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu, biraz önce görüştüğümüz, Gabon'la imzaladığımız anlaşmayla büyük ölçüde örtüşen, standart tip anlaşmalardan biridir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Millî Savunma Bakanlığından Sayın Bülbul, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ADLİ İŞLER YARDIMCISI HÂKİM ALBAY İHSAN BÜLBÜL – Sayın Müsteşarımızın bilgilerine katılıyorum.

Ayrıca, Somali Silahlı Kuvvetlerinin yeniden yapılandırılması kapsamında 2010 yılında yapılmış olan Askerî, Mali ve İş Birliği Anlaşması çerçevesinde her yıl Somali'ye malzeme ve maddi yardım anlaşmaları yapılmış olup, bu anlaşmanın da o meyanda ikili ilişkilere hizmet edeceği değerlendirilmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Siz söz almak istersiniz herhâlde Sayın Büyükelçim.

Biliyorsunuz, Kani Bey Somali geçmiş bu masada herhâlde en fazla olan kişi. Dolayısıyla, birinci ağızdan bir değerlendirme almamızda fayda var.

Buyurun.

CEMALETTİN KANI TORUN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, bu Somali'yle ilgili siyasi süreçle ilgili kısa bir bilgi vereyim Sayın Büyükelçinin söylediklerine ek olarak. 2012'de yapılan 31 Mayıs-1 Haziran tarihli Somali Konferansı, aslında Somali tarihinde bir dönüm noktasıydı. Şu açıdan Türkiye'de yapıldı ve o güne kadarki bütün geçici hükümetleri sona erdirerek kalıcı bir sistemin oturmasına vesile oldu. İnşallah, bu şubat ayında yapılacak Yüksek Düzeyli Ortaklık Forumu'yla da bu yeni seçim süreci netleşecek. Somali, gerçekten yirmi yıllık bir iç savaş ve devletsizlikten, şu an iyi kötü demokratik bir sürecin işlediği bir yapıya kavuşmuş oldu, bunda Türkiye'nin çok büyük emeği vardır. Bu anlaşmalar yani savunma sanayisi anlaşmaları dışında biz çok anlaşma yaptık ekonomik alanda ve diğer alanlarda. Sadece savunma sanayisine ağırlık vermedik ama takdir edersiniz ki, Somali iç savaştan yeni çıkmış ve ülkesinde şu anda Türkiye'nin de terör örgütü olarak tanıdığı El Şebab örgütünün hâlâ faaliyet gösterdiği bir ülkedir. Türkiye güvenliği açısından da Somali'nin güvenliğine öncelik vermemiz önemlidir. Bu yapılan anlaşmalar çerçevesinde, Genelkurmay Başkanlığımız, orada bir harp okulu ve bir astsubay yetiştirmek için bir okul faaliyeti başlatmıştır. İnşallah, bu eğitim faaliyetleri bölgenin de barışına katkıda bulunacaktır. Ben, bu vesileyle Dışişlerindeki değerli arkadaşlarımı da tekrar tebrik ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bu aşamada, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlandığını görüyoruz.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Tasarının maddelerine geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 25 Ocak 2015 tarihinde Mogadişu'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/307) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ve Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen sayın vekillerimiz varsa 11 Aralık 2015 Cuma günü saat beşe kadar lütfen muhalefet şerhlerini Komisyon bürosuna iletinler.

Üç maddemiz kaldı.

8'inci gündem maddesine geçiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308)

BAŞKAN – (1/308) esas numaralı Tasarı 3 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş, 4 Aralık 2015 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben, Sayın Aydın' a tekrar söz vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Ruanda Afrika ülkeleri arasında ekonomik gelişim ve istikrar bakımından son yıllarda öne çıkan ülkeler arasında yer almaktadır. Ruanda'nın ülkemizde Büyükelçilik açmasını takiben, 2014 yılı Aralık ayında yani bir yıl önce Kigali' de biz Büyükelçilik açtık ve bir büyükelçimizi başkent Kigali' de görevlendirdik.

Son dönemde ülkemiz ile Ruanda arasında karşılıklı üst düzey ziyaretler de gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretler, ayrıca ikili ilişkilerimizin ahdi temelini hazırlayacak olan anlaşmaların imzalanması için de fırsat teşkil etmektedir.

Bu bağlamda, Ruanda Savunma Bakanı Kabarebe'nin geçtiğimiz mart ayında ülkemizi ziyareti vesilesiyle askerî alanda üç anlaşma imzalanması memnuniyet verici bir gelişme olmuştur.

Söz konusu üç anlaşma içerisinde bugün görüşmekte olduğumuz Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Çerçeve Anlaşması da yer almaktadır.

Bahse konu çerçeve anlaşmayla, egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı üzerine ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallar kapsamı dahilinde ikili askerî ilişkilerimizin oluşturulması, taraflar arasında askerî ve savunma alanında iş birliği sağlanması, aynı zamanda bu alanlardaki iş birliği uygulamasının ayrıntılarının müteakiben akdedilecek tamamlayıcı ve uygulama anlaşmaları, mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer düzenlemelerle belirlenmesi arzu edilmektedir.

Anlaşmanın esas amaçları, tarafların askerî eğitim ve öğretim iş birliğinde bulunması, askerî kurumlar arasında iş birliği ve temas ziyaretleri, tatbikat ve eğitimlere katılım sağlanması, tatbikatlara gözlemcilerin gönderilmesi, savunma sanayisi, silahlı kuvvetler arasında iş birliği, silahlı kuvvetlerin organizasyon yapısı, askerî birliklerin yapısı ve donanımı, personel yönetimi konularında görüş alışverişi, askerî istihbarat, lojistik ve lojistik sistemler konularında iş birliği, askerî tıp ve sağlık hizmetleri, muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri, barış koruma, insani yardım, korsanlıkla mücadele gibi savaş haricindeki harekâtlarda askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi alışverişi, haritacılık, hidrografi, mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi, askerî, bilimsel ve teknolojik araştırmalar, sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler alanında iş birliğinin tesis edilerek geliştirilmesi bulunmaktadır.

Anlaşmanın Ruanda tarafındaki onay işlemleri tamamlanmıştır, daha doğrusu anlaşma imza tarihinde Ruanda tarafında yürürlüğe girmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Millî Savunma Bakanlığı temsilcimizden, Sayın Bülbül' den katkısını alalım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ADLI İŞLER YARDIMCISI HÂKİM ALBAY İHSAN BÜLBÜL – Katılıyoruz efendim.

Tabii, Ruanda'nın da ileriki tarihlerde kendi gelişimi dikkate alınarak, ileriki tarihlerde askerî, savunma sanayisi konularında birçok alanda iş birliği anlaşmaları yapılabileceğini değerlendirip, bu çerçeve anlaşması yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur.

Dışişleri Bakanlığının görüşlerine katılıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlandığını farz ediyorum söz isteyen vekilimiz olmadığı için.

Tasarının maddelerine geçilmesini...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, bir saniye, söz istiyoruz.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Teşekkür ediyorum.

Sadece bir şey merak ediyorum. Biliyorsunuz, Ruanda soykırımın yaşandığı, Avrupa' da çok tartışılan bir konu. Binlerce, hatta milyonlarca mültecinin gittiği, savaştan kaçan ve bunun CNN International' da, BBC' de aylar, hatta yıllarca konuşulduğu bir ülkeden bahsediyoruz. Burada, bu tür askerî iş birliği anlaşmalarını, teknik iş birliği anlaşmasını, mesela Batı, demokratik ülkeler yapıyor mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ADLI İŞLER YARDIMCISI HÂKİM ALBAY İHSAN BÜLBÜL – Diğer Batılı ülkelerin Ruanda'yla bu meyanda anlaşma yapıp yapmadığı konusunda açıkçası verebileceğim net bir bilgi yok, bu konuyu araştırıp dönebiliriz, yani bilgi verebiliriz, ancak, tabii, Ruanda'nın bu geçirmiş olduğu badireler biraz geride kaldı bildiğim kadarıyla, hızlı bir demokratikleşme sürecine girdi. Bu da bir çerçeve anlaşması sonuçta, ileriki tarihlerde savunma sanayisi alanında anlaşma yapma ihtiyacının doğabileceği değerlendirildiği için böyle bir...

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Biz gerekçesine karşı değiliz, sadece demokratik ülkeler böyle bir eğilim içerisinde mi, ben onu merak ediyorum, çünkü Ruanda'yla bunu yapmak güzel de başka ülkeler, medeni ülkeler yapıyor mu, onu merak ediyorum sadece.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ADLI İŞLER YARDIMCISI HÂKİM ALBAY İHSAN BÜLBÜL – O konuda sağlıklı bilgi verecek şu anda elimde bilgi yok, yeterli bilgi alıp dönebiliriz.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

Bize bilgi notu getirdiğinizde, bir sonraki toplantıda arkadaşlarımıza dağıtabiliriz.

Buyurun Sayın Torun.

CEMALETTİN KANI TORUN (Bursa) – Sayın Yılmaz'ın söylediği konuyla ilgili kısa bir açıklama yapayım.

Doğrudur, Ruanda, 1994'te, bir ay içinde 800 bin insanın katledildiği, Tutsi, yani oradaki azınlığın katledildiği, İkinci Dünya Savaşı sonrasında en büyük soykırımın yaşandığı bir yerdir ve dönemin Amerikan Başkanı Clinton'ın da "Hayattaki en büyük pişmanlığım." dediği bir yerdir.

Kagame, yani şu andaki Devlet Başkanı işbaşına geldikten sonra Ruanda'nın Batı'yla ilişkileri çok iyi durumda ve şu anda Sahra Altı Afrika'da, o söylediğiniz ülkeler nezdinde Ruanda aslında bir başarı hikâyesi olarak görülüyor; bir miktar otoriter olmasına rağmen -Afrika şartlarında bunu normal karşılıyor Batılı ülkeler- burada, biraz oradaki kırılğan yapıyı devam ettirmek için göz yumuluyor. Onun haricinde, ben, Ruanda'ya yönelik bu anlamda negatif bir bagaj görmedim.

Yalnız şu medeni ülkeler konusunda bir şey söylemek istiyorum.

Arkadaşlar, Hutu katliamını aktif olarak Fransa desteklemiştir, yani o medeni ülkeler işlerine geldiklerinde bu işleri çok daha rahat yapmaktadırlar. Onların bu tür anlaşmalar yapıp yapmamaları bence bizim için ölçü olmamalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Pir.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, 1994'te -Sayın Büyükelçim de söyledi- orada Hutular tarafından Tutsilere büyük bir katliam yapıldı, "800 bin kişi" dediniz. Burada özellikle çocuk savaşçılar vardı, yani 13-14 yaşındaki çocuklar silahlarla çıktılar, ellerindeki keleşlerle karşı tarafı katlettiler. Elbette Batı'nın burada suçu çok büyüktür, hâlâ da büyüktür, onların bu konuda herhangi bir söz söylemesi de şu anda kabul edilemez etik açıdan, yani onları ben biliyorum. Almanya gibi ülkeler etik olarak biz onlarla anlaşma yapamayız diyorlar ama el altından neler yaptıklarını artık sizler daha iyi bilirsiniz, ben o konulara girmek istemiyorum, fakat o zaman 13-14 yaşında olan çocuklar şu an 34-35 yaşlarında en gençleri, elinde silahla savaşanlar ve bunlar hâlâ o psikolojik travmanın içindedir.

Bana göre iş birliğine evet, iş birliği olması gerekiyor, askerî konularda eğitim olabilir, fakat bu gençliğe, bu nesle, yani şu anda savaşabilir durumda olan nesle savaş malzemelerini, sanayi ürünlerini ellerine vermek bana göre çok doğru değil, sıkıntılı bir durumdur. Bizim Ruanda'yı silahlandırma değil, silahsızlandırma konusunda desteklememiz gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Başka söz isteyen olmadığını görüyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUANDA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANLARDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 11 Mart 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/308) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın komisyon raporu hakkında Rize Milletvekili Hasan Karal, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt, Karaman Milletvekili Recep Şeker ve İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özkan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna yine muhalefet şerhi koymak isteyen sayın vekillerimiz, sayın üyelerimiz cuma günü saat 17.00'ye kadar komisyon bürosuna bu muhalefet şerhlerini iletebilirler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

Gündemimizin son 2 maddesinden 9' uncu olan maddeye geçiyoruz.

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/315)

BAŞKAN – (1/315) esas numaralı bu tasarı 19 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş, 4 Aralık 2015 tarihinde de komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben sözü Dışişleri Bakanlığı temsilcisi Sayın Müsteşar Yardımcısına veriyorum.

Sayın Aydın buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması, 7 Mayıs 2015 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır. Söz konusu anlaşmayla iki ülke arasında savunma sanayisi iş birliği faaliyetlerinin hukuki bir temelde yürütülmesi, savunma sanayisi alanındaki ihtiyaçların ortak üretimi, savunma sanayisi ürünlerinin üretimi konusunda teknoloji transferi, ihtiyaç duyulan savunma sanayisi ürünlerinin karşılıklı tedariki, müşterek üretilecek savunma sanayi ürünlerinin üçüncü ülkelere satışı ve Türk savunma sanayisi tarafından üretilen savunma sanayisi ürünlerine pazar imkânı sağlanması amaçlanmıştır. Anlaşmanın Romanya tarafındaki onay işlemleri henüz tamamlanmamıştır. Bu anlaşmanın, Romanya'yla mevcut savunma sanayi ilişkilerimizin her iki ülke yararına daha da geliştirilmesine, Türk savunma sanayisine yeni imkân ve kabiliyetler kazandırmasına ve yeni pazarlar yaratılmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bülbül, sizin ekleyeceğiniz bir şey var mı? Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ADLİ İŞLER YARDIMCISI HÂKİM ALBAY İHSAN BÜLBÜL – Sayın Başkan, değerli üyeler; Romanya'yla bugüne kadar birçok konuda iş birliği yapılmış olup bunların tabii dökümü zaman alır. Ayrıca, birçok konuda da iş birliği var, planlamalar var. Bu Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması'nın da NATO konsepti kapsamında Romanya'nın NATO müttefikini esas alarak Türkiye'yle orta ve uzun dönemli askerî iş birliğini geliştireceği, savunma sanayisini desteklemek için alımlar yapan Romanya'yla ortak üretim ve teknoloji transferi yoluyla Romanya Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları ve hatta üçüncü ülkelere satışı konusunda iş birliği yapılabileceği, Romanya'nın ihtiyacı olan büyük ve modern projelerde uluslararası iş birliği yoluna da gidilebileceği, bu çerçevede iki ülke arasında iş birliğinin artırılabilirliği ve somut projelerin gerçekleştirilebileceği değerlendirilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz olmadığını görüyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ROMANYA HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 7 Mayıs 2015 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının bu aşamada tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/315) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Adana Milletvekili Talip Küçükcan, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ve Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine, komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen sayın vekillerimizin, sayın Komisyon üyelerimizin 11 Aralık Cuma günü saat beşe kadar muhalefet şerhlerini Komisyon sekretermasına iletmelerini rica ederiz.

Bu aşamada Millî Savunma Bakanlığı temsilcimiz Sayın Hâkim Albay İhsan Bülbül'e teşekkür ediyorum.

Gündemin 10' uncu maddesine geçiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışişleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

10.- Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/313)

BAŞKAN – (1/313) esas numaralı Tasarı 19 Kasım 2015 tarihinde Meclisimize sunulmuş, 4 Aralık 2015 tarihinde ise Komisyonumuza havale edilmiştir.

Ben sözü yine Dışişleri Bakanlığından Sayın Aydın'a veriyorum.

Buyurun Sayın Büyükelçim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ ALİ KEMAL AYDIN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması Sayın Cumhurbaşkanımız ile Macaristan Cumhurbaşkanı tarafından 12 Mart 2015 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Söz konusu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, iki ülke arasında mevcut olan 7 Eylül 1994 tarihinde Budapeşte'de imzalanmış olan dostluk anlaşması günümüz şartlarına göre uyarlanmış olacaktır. Bu anlaşmayla, ortak tarihi ve kültürel bağlarıyla müttefiklik ilişkileri bulunan Türkiye ve Macaristan arasında mevcut dostluk ve iş birliği ilişkilerinin güçlendirilmesi, ilişkilere yeni boyutlar kazandırılması amaçlanmıştır. Anlaşmayla, iki devlet arasındaki geleneksel dostluk bağlarının kılavuzluğunda ikili ilişkilerin güçlendirilmesi, uluslararası ve bölgesel konulardaki tüm ortak çıkar ve ilgi alanlarına ilişkin konularda istişareler yürütülmesi, parlamentolar arası iş birliğinin geliştirilmesi, Birleşmiş Milletler, NATO ve Avrupa Birliği çerçevesinde aktif iş birliğinde bulunulması, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin karşılıklı fayda temelinde geliştirilmesi, askerî ve savunma alanındaki ilişkilerin geliştirilmesi, organize suçlar, terörizm, yasa dışı uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, insan kaçakçılığı, yasa dışı göç, tarihî eser kaçakçılığı, kitle imha silahlarının yayılması ve nükleer ve radyoaktif maddelerin kaçakçılığıyla mücadele konularında iş birliği yapılması, çevre sorunları konusunda iş birliğinde bulunulması, enerji alanında iş birliğinin artırılması, kültürel iş birliğinin güçlendirilmesi, ortak bilim projelerinin hazırlanması, halkların birbirlerinin dili ve kültürünü tanıma konusunda teşvik edilmeleri, medya alanındaki iş birliğinin geliştirilmesi, sanatsal faaliyetlerin karşılıklı değişimi, sağlık sektöründe iş birliğinde bulunulması, bu sektördeki yatırımların karşılıklı olarak teşvik edilmesi, sağlık turizminin geliştirilmesi, ikili turizm faaliyetlerinin artırılması, karşılıklı spor ve gençlik örgütleri arasında değişimlerin teşvik edilmesi öngörülmektedir.

Görüldüğü üzere, birçok alanda kapsamlı iş birliğini öngören bir anlaşmadır.

Macaristan tarafında anlaşmanın iç onay süreçleri tamamlanmıştır. Bu husustaki nota 21 Nisan 2015 tarihinde Budapeşte Büyükelçiliğimize ulaştırılmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz, sayın vekilimiz var mı?

Sayın Büyükelçim, bu anlaşmalarda üç dilde imza olduğunda imzalayanların tamamı, imza yeri ve üç dildeki metnin Meclisimize ulaştırılması hem eksik evrak olmaması açısından hem de usul açısından önemli. Bu konuda dikkatinizi çekmek isterim.

Bu aşamada tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MACARİSTAN ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 12/3/2015 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/313) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın komisyon raporu hakkında Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Rize Milletvekili Hasan Karal, İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci ve Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi'nin özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Taha Özhan

Malatya

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi olan üyelerimiz cuma günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyon bürosuna iletebilirler.

Kıymetli milletvekilleri, değerli katılımcılar, sizler tarafından da gündeme getirilecek bir husus yoksa, Dışişleri Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı 2'nci Toplantısını kapatıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri

Tarih :10/12/2015

Saat :

Kayıt: Dışışleri

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

Bir sonraki toplantı size gündemle beraber iletilecektir.

Komisyon üyeleri mize teşekkür ediyorum.

Hükümeti temsilen burada bulunan ve bütün gün yordüğümüz Sayın Büyükelçi mize de özellikle teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 15.58

